

La independència com a oportunitat

Podem construir una República catalana que reforci els vincles amb la resta de pobles de l'Estat espanyol i ajudi a democratitzar-lo

Joan Coma, sociòleg i regidor de l'Ajuntament Vic

La independència de Catalunya, per si sola, no és garantia de res. El món és ple d'estats que no tenen res a veure amb allò que volem esdevenir. Allunyem-nos, doncs, de predicadors acrítics que s'adrecen a nosaltres venent-nos la independència com una mena de fórmula màgica que tot ho cura. Es tracta, això sí, d'una oportunitat per acabar amb el règim del 78 i intentar canviar-ho tot. Que en l'independentisme –com arreu– hi hagi venedors de fum no vol dir que la independència només pugui ser fum. La independència de Catalunya serà, sobretot, allò que les persones progressistes d'aquest país en facin.

Amb la mal anomenada transició es va instaurar l'encara vigent règim del 78. Aleshores –i donades les circumstàncies– molta gent progressista hi va disposar part de la seves esperances. Tanmateix, sense un veritable procés de ruptura, difícilment es podia passar de l'absoluta foscor del règim franquista, a la claror republicana que s'anhelava i mereixíem. Tot lligat i ben lligat des de i pels de dalt, revestiren de modèlica una transició que donava continuïtat a unes elits i estructures de poder que, per tal de mantenir-se, no podien oferir res més –ni menys– que una democràcia de molt baixa intensitat. Continuïtat blanquejada per les urnes. Avui, malgrat l'emergència de forces polítiques que creien poder, el règim del 78 continua sumant pràcticament tres quartes parts del Congrés espanyol. La ruptura democràtica de Catalunya amb l'Estat espanyol és, ara mateix, l'única hipòtesi de canvi que queda en peu amb possibilitats de qüestionar, des de baix, l'actual sistema. Podem construir una República catalana que reforci els vincles amb la resta de pobles de l'Estat espanyol, fraternitzi amb les seves classes populars i enforteixi els projectes alternatius que s'hi donen. Perquè trencar amb el 78 implicaria, sobretot, un sisme per les elits dominants d'arreu.

En aquest sentit, el paper de les persones progressistes serà determinant. Seria certament paradoxal que en un moment com l'actual, el nacionalisme d'uns i altres fes que conservadors es comportessin de manera progressista –participant en la ruptura– i progressistes es comportessin de manera conservadora –jugant a mantenir la imposada unitat d'Espanya. Cap sobiranista es pot desentendre de l'actual procés de ruptura precisament perquè no és una qüestió de banderes, sinó de sobirania. El procés sobiranista és una oportunitat democratitzadora que pot transformar la realitat de l'Estat espanyol. Podem protagonitzar la construcció republicana i així esdevenir la garantia del canvi social que des de les places reivindicuem. Podem obrir per baix allò que pretenen tornar a tancar per dalt i així construir una República amb moltes més clars que les del règim instaurat des de la foscor del franquisme. Certament, res és garantia de res, excepte la nostra inhibició, que ens condemnaria a tots plegats al fracàs. La independència és una oportunitat democratitzadora que no hauríem de deixar escapar.